

FOAIA POPORULUI

Apăre în ziua de Duminică

Cea mai veche formă politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI		Redacția și Administrația: Săbău, strada Măcelarilor Nr. 12. (În față poștă)	INSEDATE se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (strada Măcelarilor Nr. 12). Un șir pețit primădată 50 bani, a doua-oară 40 bani, a treia-oară 30 bani.
Pe un an	Lei 14.-	Telefon Nr. 146. Adresa telegrafică: »Foia Poporului«.	
Pe o jumătate de an	Lei 7.-		
Pe un pătrar de an	Lei 3.50		
Pe un singur Exemplar	Lei -30		

Inaugurarea universității române din Cluj.

Au trecut mărețele zile de sărbătoare ale Clujului, în care s'a făcut solemnă inaugurare a universității române de acolo, și a teatrului național român din Cluj, și cei ce au participat la aceste serbări, vor fi rămas cu convingerea, că într'adevăr au fost zile mari, zile frumoase, pline de însuflețire și de mândrie națională, zile pe care le-au petrecut în Cluj.

Însuflețirea a fost provocată de faptul, că la acest prasnuc cultural al Românilor din Ardeal a tinut se fie de față și Majestatea Sa, Regele Ferdinand, cu Regina Maria, cu Moștenitorul de tron Carol și cu domnița Elisabeta, iar mândria națională ni-au ridicat-o reprezentanții puterilor streine și ai universităților cu bun nume din apus, cari asistând la acest act însemnat, în vorbirile pe cari le au rostit, nu au avut decât cuvinte de admirație pentru răbdarea cu care poporul nostru a suferit veacuri de rând asupririle pe cari le-a îndurat, precum și cuvinte de laudă pentru însușirile bune pe cari le are poporul român din Ardeal, de a putea înainta cu pași repezi în știință și cultură, acum, când căile înaintării li stau deschise.

Și aceste căi de înaintare acum cu adevărat deschise ne sunt. Serbările din Cluj nu înseamnă alta, decât o nouă biruință, o nouă cucerire a acestui oraș mare și frumos, care până ieri era cuib de ură și dușmănie față de tot ce era românesc, iar astăzi e focar de cultură și știință națională românească.

În anul trecut Clujul a fost cucerit de armatele române, iar acum de cultura și știința română și e foarte greu a spune, care e cucerirea cea mai mare și mai însemnată, cea din anul trecut, ori cea din anul acesta, pentru că prin cucerirea armatei asupra Clujului am ajuns stăpâni pe pământul Ardealului, dar prin cucerirea și naționalizarea universității și a teatrului din Cluj am ajuns stăpâni desăvârșiți pe sufletele românești, pe gândirea românească din Ardeal!

Luând în stăpânire universitatea din Cluj și punând conducerea ei în

mâinile probate, și destoinice ale profesorilor de bun nume, recrutați dela noi și din vechiul regat, am deschis calea pentru formarea generațiilor noastre viitoare în spirit românesc, nu mai mult străin, ca până acum, și cu misiunea, ca ele să ducă mai departe și să lățească prin mulțimile noastre mișcarea culturală, în forma care convine și preste mulțimilor, în formă națională românească.

Luând în stăpânire universitatea din Cluj, până ieri cuib de șovinism unguresc și de intoleranță, ne-am creat, noi, cei sătoși după cultură, un focar neprețuit de cultură națională românească, un laborator, în care ni-se va plămădi sufletul generațiilor viitoare, în direcție națională românească, fără a mai fi espus la ispitele și la sbuciumările din trecut, din cari, spre lauda noastră fie spus, am eșit aproape toți cei din generațiile trecute întregi și curați.

Cu luarea în stăpânire a universității din Cluj se începe deci o eră nouă în viața noastră ca popor, o eră de cultură, care nu poate să fie decât numai o cultură latină, cultură care nu e numai a minții, ci și a inimii, cultură care nu cunoaște nici dușmănia, nici asuprirea, și care nu caută decât să resfire lumina și să scoată întunecul de acolo, unde să mai afle în cuib.

Clujul de astăzi nu mai e deci Clujul de ieri, pentru că între zidurile sale și mai ales în salele universității nu se mai propagă șovinismul, ura și disprețul față de cei de alte limbi, ci la universitate să va face numai știință, din partea celor mai buni ai noștri, știință pentru toți, fără deosebire de limbă și lege. Boala șovinismului e scoasă pentru totdeauna din salele universității clujene, pentru că noi, cari jumătate de veac am combătut cu toată energia aceasta boală de care au fost cuprinși ungurii, ne vom feri să cădem înșine în ea, cunoșcându-i bine urmările!

Clujul e astăzi deci de tot al nostru, al Românilor din ținuturile de dincoace de Carpați, dar al nostru

de tot a devenit el numai acum, după ce l-am cucerit din nou cu armele științei, după mărețele serbări din zilele trecute, cari au avut loc în Cluj, și a căror descriere o dăm în raportul care urmează, încheindu-ne aceste păreri premergătoare cu cuvintele:

Trăiască, crească și înflorească universitatea română din Cluj!

Primirea oaspeților.

Șirul impunătoarelor serbări culturale din Cluj s'a început Sâmbătă, în 31 Ianuarie, cu primirea la gară a înalților și ilustrilor oaspeți, veniți să participe la acest mare prasnuc românesc. Se adunase spre întâmpinarea lor din vreme lume multă la gara din Cluj, domni și doamne din societatea noastră aleasă. A sosit mai întâi la orele 2 d. a. trenul care a adus dela Bistrița pe Principele Carol, Moștenitorul de tron primit cu sgomotoase aclamări. La orele 4 a sosit apoi trenul cu membrii guvernului, cu Metropolitul-Primat Miron și cu ceilalți arhiepiscopi și dignitari bisericești, urmând nu peste mult al doilea tren, cu reprezentanții din București ai puterilor streine, cu reprezentanții universităților franceze, și cu alți oaspeți, români și streini. Oaspeții au fost salutați de prefect și de președintele Consiliului dirigent, Dr. Iuliu Maniu.

Sosirea trenului regal.

La orele 5 și jumătate a intrat apoi în gară trenul regal, între sunetele imnului regal, cântat de muzica militară. Când s'a coborât din tren Regele, Regina și Principeasa Elisabeta, mulțimea de pe peron a izbucnit în urle puternice și nesfârșite. Principele Carol și-a îmbrățișat părinții, după ce Regele a dat mâna cu domni Iuliu Maniu și Iorga. Prefectul orașului a rostit câteva cuvinte de bunăvenire, oferind Suveranilor tradiționala pâine și sare. Regele a mulțumit, spunând că a venit să asiste la cea mai frumoasă sărbătoare, la manifestarea unității și forței noastre naționale. Regele și Regina au stat de vorbă cu cei de față, apoi au trecut în sala de așteptare, frumos împodobită, unde doamnele din Cluj au prezentat omagiile lor Suveranilor. După un sfert de ceas Majestatea Lor au plecat la locuința ce li se pregătise, găzduiți fiind la hotel și ceilalți oaspeți sosiți la Cluj.

Banchetul primăriei.

La orele 9 seara s'a dat banchet din partea primăriei orașului Cluj, în onoarea oaspeților. Regele și familia regală a luat masa la reședință, împreună cu principele Carol și cu președintele camerei române N. Iorga. La banchet au participat toți miniștrii, membrii Consiliului dirigent, — oaspeții streini, profesorii universitari, generali, prefectii și alți fruntași români. Primul toast l-a rostit primarul orașului, Dr. I. Pop, salutând pe aliații veniți la această sărbătoare culturală și rugându-i să duă cu ei semnele dragostei noastre nețărmurate.

Sosind la banchet și dl Iorga, salută frățuște pe reprezentanții aliaților noștri generoși, în numele parlamentului român, spunându-le, că

în Cluj, unde se face inaugurarea universității române, nu sunt monumente de văzut, pentru că până acum Românii au suferit martiriul dominației străine, dar în viitor își vor impune civilizația lor, respectând însă amintirile istorice din acest pământ. Înclină pentru aliați.

Vorbește și episcopul Dr. Demetriu Radu de la Oradea-mare, spunând, că a asistat la multe inaugurări, dar ca aceasta n'a fost nici una. În numele corpului diplomatic străin din București răspunde dl Wopicka (Statele-Unite) în engleză, mulțumind pentru buna primire și arătând, că împărtășește idealul românesc pe care-l înțelege. A încheiat cu cuvintele: «Aveți încredere în ziua de mâine, nu desertați de nimic, căci sunteți sprijiniți așa cum trebuie!»

Ultimul vorbitor la banchet a fost profesorul universitar din București Simion Măndrescu, care a arătat activitatea lizei culturale întru realizarea idealului național.

Pe la miezul nopții masa s'a ridicat și oaspeții sau respirat.

Actul inaugurării.

Duminecă dimineața, 1 Februarie, la orele 9 și jumătate, s'a făcut inaugurarea solemnă a universității din Cluj. Solemnitatea e prezidată de Majestatea Sa Regele. E de față și Majestatea Sa Regina, Principele Carol și Principesa Elisabeta, apoi reprezentanții puterilor și ai universităților străine, miniștrii, deputații, senatorii, Arhiepiscopul, profesorii universitari, etc., iar pe balcon studenții și studentele.

În numele Consiliului dirigent vorbește dl Dr. Valer Brăncuș, șeful resortului de culte și instrucțiune publică, salutând familia regală și făcând un mic istoric al universității care se inaugurează și care are o mare importanță. Propune apoi pe domnii profesori universitari să depună jurământul, ceea ce se întâmplă. Atât Mitropolitul Primat Miron, cât și Mitropolitul din Blaj, Dr. Sucu, binecuvintează acest act însemnat.

Rostește acum Majestatea Sa, Regele Ferdinand un prea frumos discurs, spunând de încheiere, că: «Închinat adevărului pe căi de dreptate, singurele cărți duc la concordie între diferitele seminții ale lumii, acest așezământ de înaltă cultură va putea fi de folos neamului și umanității, cinstindu-ne deopotrivă prin munca sa științifică». Cu acest prilej Majestatea Sa a dăruit universității din Cluj suma de 400.000 lei pentru înființarea unui institut în scopul studiului istoriei române, atât de vitreg tratat sub stăpânirea trecută.

După Majestatea Sa, vorbește rectorul universității, domnul Sextil Pușcariu, care face istoricul acestei universități, arată numărul studenților și arată cum a fost înființată universitatea, cu ajutorul marilor profesori universitari din București și Iași.

Ministrul de culte și instrucțiune publică, I. Borcea, exprimă recunoștința Regelui și familiei regale pentru participare la aceste serbări. Crede, că noul așezământ de cultură va lua avânt frumos sub sprijinul și ocrotirea Suveranilor. Continuă în limba franceză, mulțumind reprezentanților universităților străine, amice nouă, pentru onoarea făcută de a asista la acest praznic. Se adresează în fine românește profesorilor și elevilor, îndemnându-i să-și facă datoria față de acest așezământ.

Domnul Wopicka, ministrul Americii la București, aduce salutul universității din Chicago, care din cauza marelui depărtări n'a putut trimite reprezentant special. Vorbește engleză.

Domnul baron Falon, ministrul Olandei, spune în limba franceză, că universitățile din Olanda au primit prea târziu invitația. E însărcinat însă să vorbească în numele lor. Dorește întreținerea de legături strânse între universitățile românești și cele olandeze. Termină strigând românește: «Trăiască universitatea Daciei superioare.»

Domnul Franklin Martin, ministrul Italiei la București vorbește românește și urează viitor strălucit Universității din Cluj, contribuind la înverzirea viguroasă a crengii a vechiului stejar roman.

Domnul Rattigan, reprezentantul Angliei aduce în franțuzește salutul universităților engleze. Este sigur, că universitatea din Cluj va respecta totdeauna deplina libertate a tuturor popoarelor.

Urmează profesorul Fougere, care aduce salutul universității din Paris dorind înaltare universității din Cluj căreia și domnul Cambon, reprezentantul Franței la București, îi aduce salutul întregii sale țări.

Domnul Bastora, însărcinatul de afaceri al Spaniei, rostește în românește o frumoasă vorbire, spunând, că toate neamurile latine, toți fiii bătrânei Rome, sărbătorește astăzi pe cel mai tiner dintre noi: neamul românesc, care mai pe urmă și a implinit, într'un cers bun, destinul său.

Salutul Poloniei îl tălmăcește însărcinatul de afaceri al acestui stat la București, al universităților din Praga și Poja ministrul plenipotențiar cehoslovac din București, al universității din Atena însărcinatul de afaceri al Greciei, iar profesorul Boyon vorbește în numele universității din Lyon, dorind înflorirea universității din Cluj.

Domnul profesor Gilet citește adresa omagială a universității din Strassburg, care a avut aceeași soartă ca cea din Cluj, până acum un an a fost streină pentru Francezi, cum streină a fost și cea din Cluj pentru Români.

Mai vorbește domnul N. Iorga în numele Academiei Române, profesorul Gusti în numele universității din București și rectorul Tarmavski în al celei din Cernăuți.

Încheierea o face studentul Groza, care aduce omagiu studentului Regelui, Reginei și principelui Carol.

La orele 12 din zi festivitatea a luat sfârșit.

Banchetul rectorului.

La orele 2 d. a. a avut loc banchetul dat de rectorul universității. Au luat parte: Regele, Regina, principele Carol, principesa Elisabeta, miniștrii, diplomați, delegații străini, membrii Consiliului dirigent, profesori universitari, generali, deputați, senatori, și alți fruntași dela noi. A tostat rectorul Dr. Sextil Pușcariu, urând Majestății Sale Regelui și familiei regale mulți ani fericiri. A răspuns Regele, mulțumind pentru prinosul de dragoste adus Regelui și Lui, mulțumind tuturor, dascălii și cărturarii, cari au luat parte la această serbare a științei. Dorește, ca cultura latină să ajungă a uni lumina dragostei de patrie cu lumina științei, până departe, peste hotarele patriei.

Teatru și conduct cu torțe.

Seara a fost reprezentație de gală la teatrul național din Cluj. Au luat parte toți oșpeții distinși. Când a intrat în sală familia regală, muzica a fotonat imnul regal, după care a cântat marșeleze, imnul francez, și pe rând imnurile naționale ale celorlalte țări cu reprezentanți trimiși la Cluj. S'a jucat la teatru „Poemul Unirii”, s'au jucat pe scenă jocuri naționale, s'au cântat mai multe cântece populare, iar la urmă a fost conduct etnografic, cu țărani și țărance din diferite ținuturi. La ieșirea din teatru publicul a făcut ovațiunile sgomotoase familiei regale.

S'au aprins numai decât torțele, purtate de soldați și de studenți și convoiul se pune în mișcare pe străzile principale ale Clujului. În piață se oprește în fața palatului domnului general Petala. Familia regală privește conductul din ferestrele deschise ale palatului. Corul studențesc cântă «Imnul unirii», «Imnul regal» și «La arme», studentul bucureștean Brăbeșteanu rostește o scurtă vorbire la adresa familiei regale, în urmă familia regală și delegațiile străine se duc la locuința Suveranilor și conductul cu torțe se îndreaptă tot într'acolo. S'au făcut ovațiuni sgomotoase familiei regale și aci, la locuință, apoi conductul a plecat iarăși îndărăt de unde a pornit, spre teatrul național.

Banchetul ministrului de culte.

Tot Duminecă seara a avut loc și banchetul ministrului de culte și instrucțiune publică I. Borcea, dat în onoarea oaspeților. A tostat ministrul Borcea, exprimând recunoștința întregului neam pentru ajutorul dat de aliați, și în primul rând de Franța. A mai tostat italianez episcopul Radu, apoi profesorii universitari Bogdan Duică și Pangrați, încheind șirul vorbirilor un student universitar, care a asigurat pe conducători, că tinerimea va munci cu devotament și energie spre a duce la îndeplinire opera măreață, acum începută.

Ziua a treia.

Luni, în 2 Februarie, s'au mai întâmplat următoarele în Cluj: Majestatea Sa Regele a vizitat universitatea, căminul studențesc, clinica, biblioteca universității, împărțind aci mai multe decorațiuni, iar la orele 11 s'a făcut defilarea trupelor, în plața mare, în fața Majestății Sale, fiind de față și Regina cu principele Carol și principesa Elisabeta. Tăcuta soldaților a fost admirabilă.

La ora unu d. a. a fost banchet, dat de resortul instrucțiunii. A tostat șeful resortului Dr. V. Brăncuș, închinând pentru regele tuturor Românilor și apoi pentru reprezentanții amiei și aliați, nașii actului naționalizării universității din Cluj, apoi au vorbit pe rând, profesorul Fougere, ministrul Italiei Franklin Martin, căruia îi răspunde italianez un student, Dr. Onisifor Ghileș, ministrul Dr. Lupu, profesorul Dr. N. Balam și domnul N. Iorga. Seria toastelor o încheie în engleză domnul Wopicka, ministrul Stateilor Unite americane.

După banchet s'a ținut la universitate ședința festivă a cercului studențesc „Petru Maior”, prezidată de Majestatea Sa Regele, după a cărei terminare la orele 6 seara, Regele, Regina și principesa Elisabeta au plecat cu trenul regal la București. Rând pe rând au plecat apoi și celelalte trenuri: cu principele Carol, cu miniștrii, diplomații și ceilalți oșpeți veniți la Cluj, iar seara au dat studenții banchet, în onoarea colegilor din vechiul regat, Basarabia și Bucovina.

Măști Clujul și-a luat de nou înfățișarea de mai înainte pentru că frumoasele serbări erau încheiate, rămânând ceie au participat la ele cu suvenirile plăcute, pe cari au le vor uita așa curând.

Din București.

Desbatorile parlamentare din săptămâna trecută.

După serbările din Cluj, camera și senatul și-a reluat activitatea pe Mercuri, în 4 Februarie.

La camera ședința prezidată de domnul N. Iorga s'a deschis la orele 3 d. a. A vorbit în chestie personală deputatul Pitică și l-a răspuns I. Florian, care îl atacase în o ședință premergătoare. Deputatul Șerpeanu anunță o interpelare. Bucurescu din Banat se plânge, că poporațiunea bănățană e lipsită de toate cele necesare. (Ca și pe alte locuri!) Descrie și situația învățătorilor, care e mai rea decât a învățătorilor unguri. Maurescu e nemulțumit cu felul cum se face exploatarea pădurilor. Răducanu anunță interpelare în chestia valutei. Oct. Tărlăuanu descrie starea tristă a populației din Tulgheș. Muraru din Bucovina interpelează în chestia persecuțiilor la cari au fost expuși cei din Bucovina. Vasile Litu completează cele spuse de antevorbitor. Răspunde ministrul de război Rășcanu și rămâne să răspundă și ministrul I. Nistor cât mai curând. Ședința se ridică.

La senat se revine asupra incidentului Lambru Coandă, care în cele din urmă se declară încheiat. Senatorul Dr. Ilie Beu (Sibiu) cere imediată retragere a corcanelor din circulație. Preotul C. Dimitrescu cere același salariu și pentru preoții cu mai puține pregătiri, ca salariul licențiatilor în teologie, fiindcă munca sevărită este aceeași. Barbareu constată, că sunt posturi de prisos la unele ministere. Ministrul Vlad promite desființarea lor la intrarea în viața normală. Și eredința sa este că mergem repede spre o viață normală. (Dovadă faptul, că acum nu mai circulează trenurile de loc, cu săptămânile!) Popescu-Zătreanu se plânge, că s'au luat vite dela oameni și prețul lor nu li sa plătit. Ședința se ridică.

Joi, 5 Februarie. La camera propune Ștefan Ioan votarea unui proiect de lege, prin care ziua de 24 Ianuarie vechiu se declară de sărbătoare oficială a unirei tuturor Românilor. Legea se votează cu acclamațiune, fără discuție. Pentru cercetarea neregulelor dela căile ferate române se instituie, la propunerea lui Gr. Iulian, o comisiune parlamentară, compusă din zece membri. Deputatul Gh. Tatarășcu își dezvoltă pe larg interpelarea privitoare la propagandă care se face la sate pentru a se crea o stare de spirit anarhică. Răspunde ministrul de interne Dr. Lupu, spunând, că temerea e nefundată.

Batele nu sunt amenințate de revoluție. Ședința se ridică, anunțându-se cea proxima pe Sâmbătă 7 Februarie.

La seară se votează întâi cu aclamațiune și fără discuție legea, despre decretarea zilei de 24 Ianuarie veșnic pe viitor de sărbătoare națională a unirii tuturor Românilor, lege votată deja de cameră. Emil Petrescu atinge de nou incidentul Lambru Coandă. Președintele răspunde. Senatorul Gr. T. Coandă interpelează în chestia situației financiare a țării. Ministrul Vlad promite că va răspunde Marți.

Se pune la ordinea zilei proiectul de lege despre unificarea bisericii ortodoxe române. Raportorul Dr. Comean propune votarea legii. Protopresbiterul Dr. Gh. Popoviciu (Lugoj) acceptază legea, dar face smandamentul, ca fiecare biserică din provinciile alpine să-și păstreze autonomia. De aceeași părere e și episcopul Dionisie (Basarabia) și preotul bucovinean Cottarcu. Președintele Dumitrescu Icoană e pentru votarea neschimbată a legii. Directorul Dr. I. Blaga (Brașov) face cere respectarea organizației de până acum pe seama bisericii din Ardeal. Răspund ministrii Vlad și I. Borcea, precum și Mitropolitul Primat Miron Cristea, accentuând, că unirea trebuie să se facă pe toată linia.

Legea se votează cu aclamațiune, fără schimbări și ședința se ridică, anunțându-se cea viitoare pe Luni, 9 Februarie, la orele 2 și jumătate d. a.

Sâmbătă, în 7 Februarie a ținut numai camera ședință. Senatul a odată. A prezidat dl Jorga. A vorbit dl Marghiloman, despre rolul guvernului sau în jurul sportului numărului jandarmilor, apoi dl Vintilă Brătianu a anunțat o interpelare în chestia sorții viitoare a Dunării. Deputatul Dimitriu arată situația tristă din Basarabia, țaranul Șerpeanu se plânge, că îi sunt pline buzunarele de jelanii dela sate și că în România Mică nu au fost atâtea năcazuri, ca acum, în România-Mare. Domnul A. C. Cuza polemizează cu Tătărescu, ministrii Vlad, Lupu și Mihalache cer mai multe credite, apoi mai vorbesc deputații St. Ioan, generalul Marcu, Toader Crețu și Gh. Mărzescu. Ședința se ridică, anunțându-se cea următoare pe Luni, 9 Februarie.

*Răspunsul Maghiarilor.

Se afirmă, că contele Apponyi, președintele delegației maghiare, ar fi plecat Luni în 9 Februarie la Paris, pentru a fi acolo la terminul pus, pentru înaintarea răspunsului maghiar la condițiile de pace. Ziua pentru prezentarea răspunsului e 12 Februarie. Știri venite din Budapesta spun, că trei lucruri mai însemnate cer ungurii în răspunsul lor: 1. Plebiscit în toate teritoriile luate dela Ungaria și date altor state pentru ca populațiunea însăși să se pronunțe, dacă vrea ori nu, desfacerea din legăturile de stat cu Ungaria; 2. asigurarea comunicației și a schimbului de mărfuri între Ungaria care rămâne și teritoriile ce i au aparținut dar au fost acum pierdute și 3. asigurarea reprezentării minorității lor maghiare din aceste teritorii pierdute. Alte știri despre pacea cu Ungaria nu au sosit.

*Sârbii se cumințesc.

Din Belgrad vine știrea, că în seara zilei de 1 Februarie s'a ținut acolo un consiliu de miniștri, sub președinția prințului regent Alexandru, în cursul căruia s'ar fi hotărât, ca orașele din Banat, Biserica-albă și Vârșet să fie cedate României, după ce nici orașele acestea, nici ținutul lor, nu formează trebuință indispensabilă pentru interesele statului jugoslav. S'a spus în consiliu, că cedându-se acest teritoriu statului român, are să se potolească agitația spiritelor în Banat și pretutindenea printre români în contra statului jugoslav, care trebuie să trăiască în bune relațiuni cu România. Ne pare bine, că Sârbii încep să se cumințescă și înțeleg acum, că Vârșet și Biserica-albă sunt orașe, cari pentru ei nu au nici o însemnătate și anume, din motivul, că orice legătură a lor cu lumea cealaltă e astăzi ruptă. Linia ferată dela Timișoara la Baziaș (Dunăre) e dela Timișoara până la Vârșet în mâinile Românilor, dela Vârșet până la Biserica-albă în ale Sârbilor, iar de aci până la Baziaș iarăși în ale Românilor. De ce folos poate să le fie deci Sârbilor bucățița de linie ferată dintre Vârșet și Biserica-albă, care nu are esență nici

într-o parte? Bată motivul, pentru care Sârbii ne cedau acum Vârșet și Biserica-albă. Se înșală însă când cred, că cu atâtea Români se vor deslăsa mulțumiți. Trebuie să ne cedeză în treg și Torontalul și agitațiile abia atunci se vor potoli de tot. Și cu cât mai curând ni-l cedeză de bună voie, cu atât mai bine va fi, pentru ei și pentru noi. Căci de cedat vor trebui să ni-l cedeze. Dacă nu astăzi, apoi mâine. Și dacă nu de voie bună, — silii de împrejurări și de camcui.

*Reîntoarcerea domnului Vaida la Paris.

Primul ministru al României, domnul Vaida, s'a reîntors la Paris din Londra, pentru a fi de față când se va prezenta de nou delegațiunea maghiară în fața conferenței ambasadurilor, pentru a subscrie pacea. În Londra domnul Vaida a fost întâmpinat foarte călduros. La banchetul dat în onoarea sa, a rostit domnul Lloyd George un discurs, cu aluziuni foarte simpatice pentru primul nostru ministru. Presa engleză însă a manifestat simțăminte favorabile pentru cauza română, astfel, că domnul Vaida a plecat cu bune impresii din Londra, unde a găsit multă bună voință și sprijin față de interesele mari ale României.

*Sârbia trebuie să asculte.

Guvernul jugoslav a trimis răspuns nou conferenței de pace, că nu poate se primească compromisul propus în chestia Fiumei și a Adriaticei, și urmarea a fost, că atât guvernul englez, cât și cel francez, i-a făcut comunicarea, că dacă nu ascultă și nu primește fără discuție rezolvarea chestiei fiumane și a Adriaticei așa cum a stabilit-o conferința de pace, Italia va fi nu numai autorizată, ci și ajutată, ca să pună în aplicare imediată pactul dela Londra, și orice opoziție a Jugoslaviei va fi combătută cu energie, nu de către Italia singură, ci de toate puterile aliate. Stând astfel lucrul, Sârbia va trebui să se plece și să asculte de cei mai mari și mai tari.

A apărut:

Harta României-Mari

cu nouile granițe definitiv hotărâte la Paris, de profesorul Atanasiu. Autorul, în dorința de a pătrunde această hartă în cercuri cât mai largi, a redus prețul dela 36 Cor. la 26 Cor., plus 3 Cor. spese de poștă. Se poate procura dela

Librăria „FOAIA POPORULUI”
Sibiu, Str. Măcelarilor 12.

Informațiuni

Ziua unirii. Ziua de 24 Ianuarie veșnic, decretată acum prin lege de sărbătoare națională, ca ziua unirii tuturor Românilor, a fost sărbătorită cu mare pompă la București. S'a oficiat serviciu divin la Mitropolie, prin Mitropolitul-Primat Miron și Mitropolitul Pimen din Iași, apoi ministrul de război, generalul Rășcanu, a predat spre păstrare la Mitropolie steagul lui Ștefan cel Mare, alături de francezi pe Sfântul Munte și trimis României, Mitropolitul-Primat l-a luat în primire și apoi a fost dus și așezat în paraclisul Mitropoliei. Toate societățile și școlile au ținut ședințe festive în ziua aceasta, iar la teatru a fost seara reprezentație de gală și a fost și retragere cu torțe.

*Nebunie ungurească. Câțiva unguri din Oradea-mare, ofițeri înalți și funcționari, s'au pus să conspireze în contra României-Mari. Stând în neîntreruptă legătură cu guvernul din Budapesta, au croit împreună planul organizării unei armate ungurești în Bihor, în scopul, ca în momentul când armata română va fi atacată (la primăvară) de trupele ungurești din Budapesta, să o atace dela spate și armata aceasta din Bihor, ca românii să ajungă între două focuri. Planul lor a fost însă descoperit la timp, toți conspiratorii au fost arestați și curtea marțială din Cluj s'a pronunțat săptămâna trecută asupra faptelor lor. Cei mai mulți dintre acești păcătoși au fost condamnați la moarte, dovedită fiindu-le vinovăția. Așa le trebuie!

Contra Habsburgilor. Conferința ambasadurilor din Paris a trimis notă guvernului ungureș, prin care acesta e încunoștințat, că atâta nu va suferi, să fie readus pe tronul Ungariei fostul rege Carol, ori alt membru din casa Habsburgilor, el ungurii dacă vreau ca țara lor să fie iarăși regat, să-și caute alt rege.

Lupta în contra alcoolului. Reuniunea femeilor din Franța a adresat un apel călduros tuturor deputaților și senatorilor din parlamentul francez, îndemnându-l să creeze o lege, prin care punerea în vânzare a beuturilor se oprește permittându-se vânzarea lor numai în farmacie, ca medicamente și anume, în scopul, ca populațiunea franceză să-și redobândească forțele necesare fizice și morale, atât de necesare pentru întărirea rasei franceze. Ar fi bine, dacă pretutindenea s'ar purta o astfel de luptă energetică în contra alcoolului.

Moartea doamnei Pia Brătianu. Du mănecă noaptea, la orele 12, a încetat din viață în București, venerabila matronă Pia Brătianu, soția marelui bărbat de stat Ioan Brătianu și mama domnilor Ionel, Vintilă și Dinu Brătianu, după o boală scurtă de două zile, în etate de 79 ani. Înarmântarea i s'a făcut, fără pompă mare, cum a fost dorința răposatei, în cursul zilei de Mercuri. Sierul cu rămășițele ei pământești a fost dus la Florica și așezat acolo în cripta familiară, lângă al soțului ei. Afară de fiii numiți, pe decedată o mai de plâng și trei fete.

Coroanele nestampilate. S'au luat măsuri aspre, ca coroane nestampilate să nu mai treacă din Ungaria la noi, ca apoi aici să fie provăzute cu stampile false și puse în circulație. Nu se permite, din partea comandamentului trupelor din Ardeal, aducerea de coroane din Ungaria, decât numai acelor, cari le aduc pentru a plăti cu ele cereale și alimente necesare pentru Budapesta și cari au pentru scopul acesta aprobarea comandamentului de trupe. Alții, dacă aduc la noi coroane nestampilate din Ungaria, pe lângă confiscarea sumelor aflate la ei, vor mai fi pedepsiți și cu închisoare până la un an. Iar dacă s'ar dovedi, că coroanele nestampilate au fost aduse la noi în scop de propagandă politică, cei prinși cu fapta vor fi dați pe mâna curții marțiale, iar banii vor fi confiscați.

*Bogății mari în mână Americii. S'a făcut socoteala, că din diamantele câte se află acum în lume, jumătate a ajuns prin cumpărare în mâinile americanilor. Valoarea diamantelor aflătoare în America face două miliarde de dolari, deci în banii noștri cam treisute miliarde de coroane. America va ajunge stăpână și peste aurul și argintul din lume, căci acolo sunt bogățiile cele mari, după ce America nu a pierdut, ci a câștigat, și încă foarte mult, pe urma războiului, care pe alte state le-a ruinat de tot.

Vânătoare de mistreți. Ni se scrie din comuna Sîlmiș, că acolo a fost aranjată în 25 Ianuarie o mare vânătoare de mistreți (porci sălbatici), cu care ocaziune, din 15 mistreți aflați de vânători, șase au fost împușcați, iar ceilalți au trecut în alt revir, unde vânătorii nu aveau dreptul să-i urmărească. Mistreții împușcați au fost nimeriți de gloanțele esite din puștile domnilor: Ioan Cătănelu, Nicolae Popa și Toma Halmen.

Un dicționar bun, pentru compatrioții neștri de naționalitate maghiară, e dicționarul acum de curând apărut în ediție nouă, îndreptată și întregită, a domnului Nicolae Putnoky. E împărțit în două tomuri: primul conținând cuvintele maghiare în ordine alfabetică și lângă ele expresiunile corespunzătoare românești, iar al doilea cu cuvintele românești întâi și lângă ele cele ungurești. Dicționarul e întocmit mai ales pentru uzul școlilor, dar poate fi cu folos în trebuință și de particulari, la facerea de traduceri și la citirea de cărți și gazete. Dicționarul a apărut în editura lui Adolf Auspitz din Lugoj și costă fiecare volum 30 coroane (15 lei), întregul op. deci 60 coroane (30 lei). Se poate comanda dela librăria „Foi Poporului” și dela celelalte librării din patrie.

Balade de G. Tutoveanu. Acesta e titlul unei cărți de 122 pagini trimisă la redacția ziarului nostru. În ea se cuprind versuri bine scrise. Cartea a apărut în București, în tipografia „Convorbiri literare”, societate anonimă, și se vinde cu 4 lei exemplarul. Se poate comanda și dela librăria „Foi Poporului”.

Invitare. Membrii comitetului pentru ridicarea monumentului eroilor din Orlat, sunt invitați a lua parte la sedința ce să va ține **Mărți** în 17 Februarie 1920, la orele 5 p. m., în localul Asociațiunii.

Dela Magistratul orașului Sibiu. Se aduce la cunoștința publicului, că pentru curățirea încălțămintelor s'au stabilit pentru Sibiu următoarele prețuri: pentru părechea de ghete 3 cor., pentru părechea de jable (camaghe) 3 cor., pentru părechea de cisme 6 cor. In caz de nerespectare a tarifului, să se facă arătare la poliția de stat.

Dela magistratul orașului Sibiu. Se aduce la cunoștința publicului, că trăsurile de carii armata nu mai are trebuință, se împart po-

porațiunile, în ordinea următoare: 1. Se dau îndărăt trăsurile rechiziționate, celor ce pot arăta documentul de rechiziționare. 2. Se dau trăsuri invalizilor, orfanilor de războiu și acelor dintre foștii mobilizați, cari pot arăta că au fost păgubliți pe urma războiului. Trăsurile cari vor mai rămănea, se vind cu prețul pe care-l va stabili comandamentul corpului de armată.

Teatru în Cerghidul-mare. Ni se scrie că în ziua a doua de Crăciun învățătorul A. Pop din Cerghidul-mare a dat o reprezentație de la-matorică teatrală cu tinerimea adultă de acolo, în casa parohială, după ce alt local potrivit nu i-a succedat să capete. Reprezentația a fost foarte reușită și a avut și un venit de 1000 coroane din care scoțându-se cheltuielile avute în sumă de 800 coroane, au rămas 200 coroane venit

curat, destinat pe seama bibliotecii școlare din comună.

Un rămășag. Țăranul Nicolae Dănilă din comuna Mohu, lângă Sibiu, a făcut un rămășag cu șase oameni din satul său, că va veni desculț din Mohu până la Sibiu. Și a câștigat rămășagul, în sumă de 120 coroane. A plecat din Mohu Joi, în 5 Februarie dimineața pe un frig de 11 grade desculț, însoțit de cei interesați și într'un ceas și jumătate a făcut drumul de o lungime de șase kilometri până la Sibiu, sănătos și în voce bună.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”.
Cenzurat de: Bratu.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 10 Martie 1920 se vor vinde la licitație publică de către regimentul 36 obuziere în curtea Casarmei mari de Artilerie Sibiu, doi cai. Licitația se va ține în conformitate cu articolele 62-76 din legea asupra contabilității publice.

Comandantul Regim. 36 Obuziere
Colonel: Ion Ionescu.

Nr. 38/1920.

Publicațiune.

Comuna Ucia de jos esarândează carciuma comunală pe 3 ani din 1 Martie 1920 începând.

Prețul strigării 1600 coroane, vadiu 10%. Licitația se ține în 1 Martie 1920 la 2 ore p. m.

Primăria comunală.

Publicațiune.

Regimentul 35 Artilerie aduce la cunoștința doritorilor, că în ziua de 20 Februarie 1920 ora 10 a. m. se vor vinde prin licitație publică în oborul de vite al orașului Sibiu 22 cai aprobați cu ordinul No. 9994/920 al Ministerului de Război.

Comandantul
Reg. 35 Artilerie.

Moară de vânzare

cu motor cu gaz aspirat (sugativ), 3 părechi de petri, 2 cilindre val, case pentru morar 3 dificii. Casele cu 6 încăperi cu prăvălie, casă de măcelărie (flegerie) cu toate mobilele necesare.

Reflectanții să se adreseze la Nicolae Stoian, Spring, p. u. Conța.

TRIBUNALUL SIBIU.

P, 1751/1919.

Publicațiune.

Tribunalul din Sibiu în urma cererii Maria Lazar născ. Mihailă locuitoare în comuna Brad, reprezentată prin avocatul Dr. Lazar Matyas, pe baza §-lui 77 al art. de lege XXXI. din anul 1894 invită pe Carol Lazar fost locuitor în comuna Brad, ca în termen de 1 an dela ziua următoare a publicării a douaoră a acestei publicațiuni în Găzeta Oficială să restituie conviețuirea bazată pe căsătoria încheiată înaintea matriculantului de stat în ziua de 30 Iulie 1918, cu soția Maria Mihailă, pentru că la caz contrar în urma cererii petentului tribunalul va decide referitor la desfacerea căsătoriei.

Totodată invită pe susnumitul, ca să aducă la cunoștința tribunalului domiciliul său, pentru că la caz contrar în procesul de divorț, care se va porni, fără a mai primi altă citațiune va fi reprezentat prin curatorul de acum numit, Dr. Ioan Preda, avocat și locuitor în Sibiu.

Sibiu, la 16 Ianuarie 1920.

Dr. Carol Müller m. p.
consilier la curtea de apel.

Pentru conformitate:

Dr. Matyas
conducător de birou.

Cine știe ceva?

despre Ioan Amnășanu din comuna Ruși care a fost în Regim. 24 honv. comp. 4, se averse pe soția lui Paraschiva Amnășanu, Ruși nr. 122, p. u. Slimnic. Nu se știe de dânsul din 24 Aprilie 1915.

Dela prezidentul comisiunei locale pentru reforma agrară din plasa Ocna.

R. A. Nr. 33/1919.

Decis.

În scopul executării art. 15 și 16 al Decretului Lege Nr. 3911 dela 10 Septembrie 1919, relativ la constituirea și funcționarea comisiunei locale din Tapu designez ziua de 20 Februarie 1920 orele 10 în localul primăriei comunale din Tapu și recere primăria ca pe ziua fixată locuitorii comunei să fie adunați pentru a designa pe cei doi delegați ai lor.

Acest decis să aduce la cunoștință primăriei din Tapu, secretarul comunal, primpretorele plasei consiliului agricol județan și proprietarilor interesați.

Ocna-Sibiului, la 6 Februarie 1920.

Aurel Gherasim m. p.
prezidentul comisiunei locale.

Pentru conformitatea expediției
Patrieiu Curea
notarul comisiunei locale.

Anunț.

O cantitate de 1000 cără fân să vîde, cumpărătorii se vor adresa la administratorul moșiei Berghia, județul Alba Inferioară.

Administratorul moșiei.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de executor la Casa cercuală pentru asigurarile sociale în Sibiu.

Reflectanții să se prezenteze la biroul Zeughofplatz 5-6.

Sibiu la 9 Februarie 1920.

W. Feiri m. p. Ios. Haber m. p.
președ nte. director s.

Cine știe ceva?

Despre Candit Timariu fost corporat în Reg. 21 honvezi și prins la 10 Maiu 1915 în Galiția. În timpul din urmă a fost în Siberia gub. Perm. Ciscinski zăvod și karabaski. Cine știe ceva binevoiască a înștiința pe Nicolae Timariu, Sibiu, str. Gușteriți Nr. 41.

Au sosit
cantități mai mari de hăce de fer
(la potcoave) se pot lifera prompt:
Casa tehnică SCHIEB
specială :-
Strada Sărei 11 — SIBIU — Strada Sărei 11

SECȚIA DE MAȘINI

a Reuniunii Economice Săsești Ardelene

Birou și magazine: **SIBIU** Adresa telegrafică:
STR. SĂREI No. 22 **MASCHABTEILUNG**

are în depozit: tot felul de pluguri, grape, mașini de sămănat, mașini de sfărâmit cucuruz, mori de napi și de poame, mașini de tăiat paie, și toate celelalte mașini și unelte pentru economie. Apoi: Sape, lopet, potcoave, țeseli, cuie pentru potcoave, lămpi de lipit metale, plăci de poleit, pompe, furci de gunoier, vedre de apă țincuite etc. Șine de tren folosite potrivite pentru traverse. Carbid în orice cantitate, firnis, uleiuri de mașini, unsoare Tovotte, oleiu de rapiță.

Depozit principal pentru România-Mare a Fabricii de pluguri RUD. SACK și al firmei americane MAC CORMICK.

Tuturor cari ni-se adresează le răspundem prompt, detaliat și gratuit.

Se caută depozitari pentru localitățile mai mari ardelene și pentru părțile ungurești alipite de Ardeal.

A sosit un vagon de cercuri

pentru automobile în toate dimensiunile obicinuie
cari se folosesc: Fabrica de mașini

Schieb Soc. pe acții
Sibiu, str. Sărei 37

De vânzare

2 Mașini pentru făcut lână, 1 Lup, 1 Darac pentru scărmanat, 1 Motor de benzin de 5 puteri cu transmision. Toate în stare bună la Ioan Domnariu, Ludoș No. 372.

Cine știe ceva?

despre Timariu Dănilă din comuna Loman, născut 1899, fost în Reg. 82 honv. Ultima știre dela el a venit în 1917 din Bucovina, să înștiințeze pe mama lui Ana Stanciu, comuna Loman, jud. Sibiu.

Târguri.

În comuna Alțina se ține târg de vite în 18 și târg de marfă în 20 Februarie 1920. Primăria comunală.

Cine știe ceva?

Despre logodnicul meu Simeon Borțian inv. din comuna Slimic, din reg. 21 honv., care a fost prizonier în Rusia, să dea de știre la Elisaveta Părau din Turnișor.

Mărci postale

din Ardeal, Ungaria, mărci ștamplate cu bani Leu, cumpăr orice cantitate cu prețurile cele mai mari. Oferte cu prețuri să se adreseze la **A. Weisz**, magazin de mărci postale Wien I., Adlergasse 8.

Publicare.

Comuna politică Velt, jud. Târnava-mică, esarândează localul de carciumă de sub nr. casei 11 pe 6 ani, începând cu ziua de 1 Apr. 1920 până la 31 Dec. 1926 pe calea licitațiunei publice, ce se va ține în ziua de 15 Martie 1920 la 2 oare p. m. în cancelaria comunală. Prețul strigării 1000 cor., vadiu 10%. Plusoferte după licitație nu se primesc. Condițiunile mai detaliate se pot vedea în cancelaria comunală.

Velt, 23 Ianuarie 1920.

Primăria Comunală.

Anunț.

În ziua de 5 Noemvrie 1919 pierzând în București biletul meu de reformă cu Nr. 157 M. T. din 17/X 1919 emis dela comisia VI Medico-Militară Sibiu și un certificat de scutire de prestație, le declar prin aceasta în mod oficial nule și fără nici o valoare, în mâinile oricui s'ar afla.

Anghel Gheorghe, soldat invalid.
Comuna Zlagna, jud. Târnava-mare.

Se închiriază

în Călimănești-Căciulata, jud. Vâlcea, pe 5 sau mai mulți ani „Vila C. Cuprianu”, compusă din 14 camere spațioase, curte, apă, closet, beci, etc. Condiții avantajoase. A se adresa la C. Cuprianu, instalator, Jibba-Argeș, prin gara Jibba.

Se caută

o ferărie (covăcie) spre cumpărare. Cine are de vândut să dea de știre Călimănești Comunală Călnic, p. u. Sebeș, jud. Sibiu.